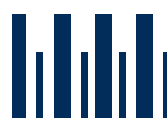

Główny
Urząd
Miar

SPRAWOZDANIE Z WYKONANYCH KONTROLI W 2018 ROKU

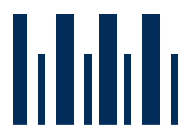
dokładnie
100 lat
1919-2019

gum.gov.pl

SPRAWOZDANIE Z WYKONANYCH KONTROLI W 2018 ROKU

Patronat Narodowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy
w Stulecie Odzyskania Niepodległości

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

ul. Elektoralna 2
00-139 Warszawa
tel. 22 581 93 99 (centrala)
fax: 22 581 93 92
e-mail: gum@gum.gov.pl

Materiał opracowano w Biurze Służby Miar Głównego Urzędu Miar.

Główny Urząd Miar (GUM) jest krajową instytucją metrologiczną. Działa na rzecz zagwarantowania zdolności pomiarowych niezbędnych dla zrównoważonego rozwoju gospodarki, zapewnienia odpowiedniego poziomu jakości życia społeczeństwa oraz zabezpieczenia interesów obywateli.

Zadania GUM obejmują szerokie spektrum zagadnień związanych z metrologią, jednostkami miar, ich definicjami, jak również zaawansowanymi technologicznie wzorcami pomiarowymi oraz tematyką ochrony bezpieczeństwa gospodarczego i technicznego państwa.

WSTĘP

Główny Urząd Miar jest urzędem administracji rządowej, właściwym w sprawach miar i probiernictwa. Prezes Głównego Urzędu Miar, zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2018 r. poz. 376, 650), jest centralnym organem administracji rządowej nadzorowanym przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Organizację Głównego Urzędu Miar określa:

1. Statut nadany przez ministra właściwego do spraw gospodarki w drodze zarządzenia z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie nadania statutu Głównemu Urzędowi Miar (M.P. poz. 1199).
2. Regulamin organizacyjny Głównego Urzędu Miar, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 12 Prezesa Głównego Urzędu Miar z dnia 18 października 2018 r. (Dz. Urz. GUM, poz. 31).

W zakresie kompetencji Głównego Urzędu Miar znajdują się zagadnienia związane z metrologią naukową, prawną i przemysłową oraz probiernictwem.

W corocznych sprawozdaniach Głównego Urzędu Miar (dostępnych na stronie internetowej GUM) prezentowane są informacje z zakresu nadzoru Prezesa GUM nad przestrzeganiem przepisów ustaw: Prawo o miarach oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o systemie tachografów cyfrowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 891), ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1161) i ustawy z dnia 1 kwietnia 2011 r. – Prawo probiercze (Dz. U. z 2017 r. poz. 886, z 2018 r. poz. 650).

Szczególne miejsce zajmują w nich, przygotowane przez Biuro Służby Miar Głównego Urzędu Miar, zestawienia wyników kontroli wykonanych przez jednostki nadzorowane administracji miar i administracji probierczej, analizy i porównania. Biuro Służby Miar odpowiada za realizację ustawowych zadań Prezesa wynikających z ww. ustaw oraz merytorycznego i organizacyjnego nadzoru nad administracją terenową.

W celu zapewnienia najwyższych standardów podejmowane są inicjatywy nakierowane na ujednoczenie sposobów działania poprzez przygotowywanie jednolitych wytycznych, zasad i systematyczne wdrażanie przyjętych rozwiązań, jednocześnie dostosowując się do zmieniających się warunków.

Udoskonalany jest proces planowania działalności kontrolnej, koncentrując ją na najważniejszych sferach objętych zakresem nadzoru administracji miar i probierczej. Ustalając kierunki działań kontrolnych, wspomaganych odpowiednimi wytycznymi Prezesa, kładziony jest nacisk na identyfikację przyczyn i mechanizmów powstawania nieprawidłowości, w oparciu o analizę określonych problemów i prawdopodobieństwa ryzyka wystąpienia nieprawidłowości.

Urząd podejmuje określone przedsięwzięcia, które pozwalają na skuteczną realizację zadań i osiągnięcie celów, stosując ustalone mierniki i wskaźniki, jak również promując postawę uczciwego, rzetelnego i obiektywnego postępowania kontrolera podczas wykonywania czynności służbowych zgodnie z obowiązującym „Kodeksem dobrych praktyk kontrolera administracji miar i administracji probierczej”.

W roku 2018 kontynuowane były działania kontrolne mające na celu ustalenie i ocenę danych w zakresie przestrzegania obowiązującego prawa, w szczególności w trosce o ochronę zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa oraz o ochronę praw konsumenta.

Udostępniając na stronie internetowej Urzędu **“Sprawozdanie roczne za 2018 r.”** z wykonanych kontroli wyrażamy nadzieję, iż przybliży ono naszą działalność na rzecz poprawy stanu przestrzegania prawa w kraju, a jednocześnie ukazuje zarówno wyzwania jak i problemy przed którymi stoi administracja miar oraz administracja probiercza.

Spis treści

Wstęp	4
Spis treści	6
Wprowadzenie	7
Szczegółowe wyniki przeprowadzonych kontroli	10
I. Kontrole użytkowników przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej	10
II. Kontrole podmiotów i przedsiębiorców, którym Prezes GUM udzielił upoważnień lub zezwoleń na wykonywanie określonej działalności	14
III. Kontrole podmiotów paczkujących	16
IV. Kontrole w zakresie przetwórstwa, naprawy i obrotu wyrobami z metali szlachetnych	19
Podsumowanie	21

Spis tabel

Tabela nr 1.	Kontrole OUM	13
Tabela nr 2.	Realizacja rocznego planu kontroli użytkowników przyrządów pomiarowych	13
Tabela nr 3.	Realizacja rocznego planu kontroli podmiotów posiadających upoważnienie Prezesa GUM	15
Tabela nr 4.	Kontrole podmiotów paczkujących	17
Tabela nr 4.	Kontrole podmiotów paczkujących	13

Spis wykresów

Wykres nr 1.	Kontrole głównych użytkowników pp	10
Wykres nr 2.	Skontrolowani użytkownicy pp w OUM	11
Wykres nr 3.	Skontrolowane grupy pp	12
Wykres nr 4.	Skontrolowane pp w OUM	12
Wykres nr 5.	Skontrolowane podmioty upoważnione w OUM	14
Wykres nr 6.	Stan zgłoszeń podmiotów paczkujących	16
Wykres nr 7.	Kontrole podmiotów paczkujących	17
Wykres nr 8.	Kontrole probiercze	19
Wykres nr 9.	Zakwestionowane wyroby	20

Wprowadzenie

Zestawienie i analizę wyników kontroli, wykonanych w kraju w **2018 roku**, sporządzono na podstawie sprawozdań Okręgowych Urzędów Miar (OUM) i Okręgowych Urzędów Probierczych (OUP) oraz materiałów własnych Biura Służby Miar GUM.

Ustawowe zadania Prezesa Głównego Urzędu Miar dotyczą w szczególności sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów:

- ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o systemie tachografów cyfrowych,
- ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych,
- ustawy z dnia 1 kwietnia 2011 r. – Prawo probiercze

oraz aktów wykonawczych do tych ustaw.

W 2018 roku skontrolowano i poddano analizie następujące obszary obejmujące:

➤ w zakresie metrologii:

- przyrządy pomiarowe podlegające prawnej kontroli metrologicznej,
- podmioty i przedsiębiorców, którym Prezes GUM udzielił upoważnień lub zezwoleń na wykonywanie określonej działalności,
- podmioty paczkujące;

➤ w zakresie probiernictwa:

- miejsca prowadzenia przetwórstwa, wyrobu, naprawy i obrotu wyrobami z metali szlachetnych.

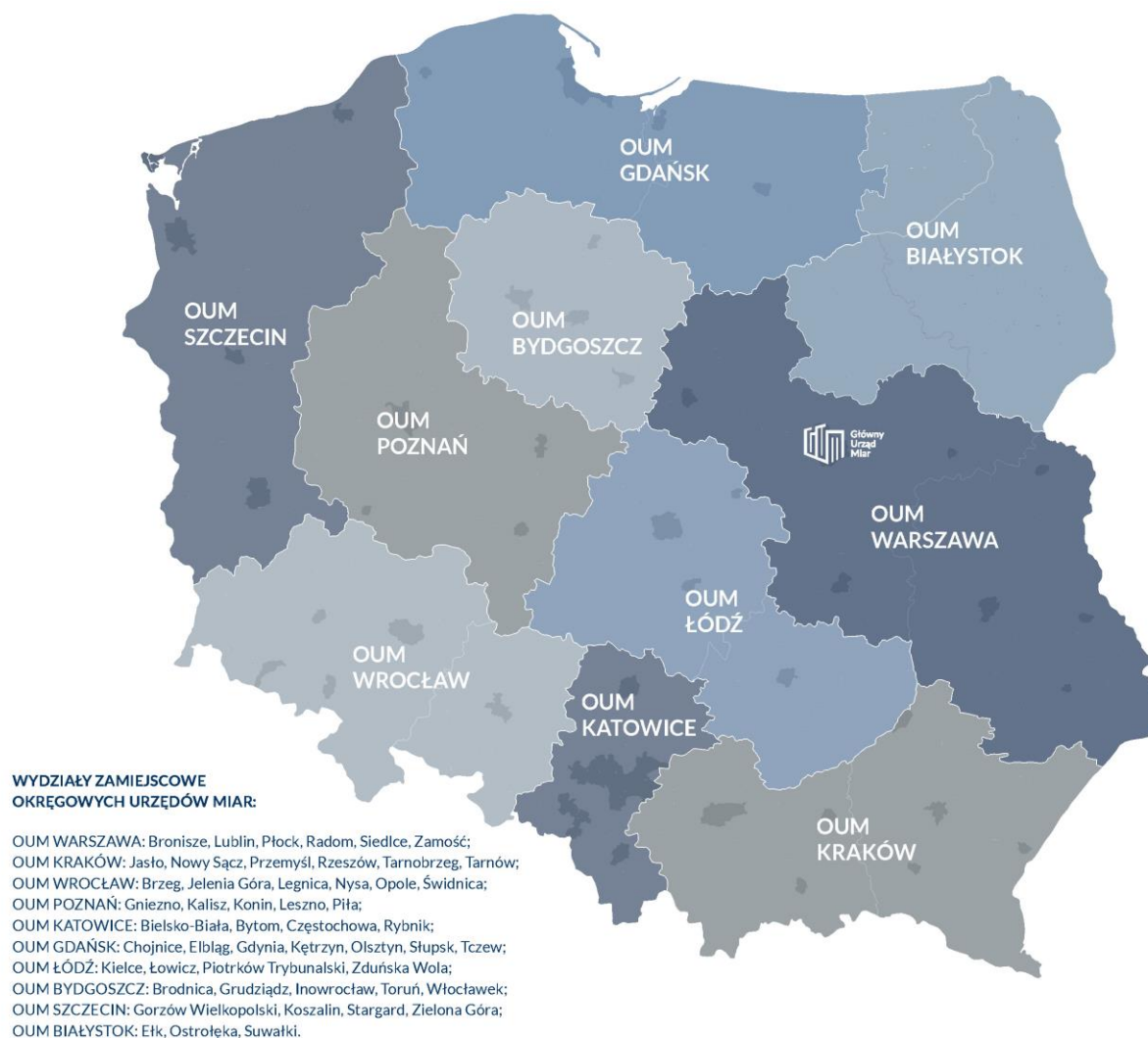
GŁÓWNE WYNIKI KONTROLI:

Realizację ustawowych zadań Prezesa GUM w zakresie sprawowanego nadzoru (w administracji miar i administracji probierczej) w 2018 roku przedstawiają wyniki następujących kontroli:

- I. Administracja miar** (Główny Urząd Miar, 9 Okręgowych Urzędów Miar i ich Wydziały Zamiejscowe).
 - Pracownicy terenowych organów administracji miar skontrolowali **13754** jednostek w zakresie przestrzegania ustawy Prawo o miarach, stwierdzając nieprawidłowości w **681** jednostkach, tj. w **4,9%**. W porównywalnym okresie **2017** roku stwierdzono nieprawidłowości w **713** jednostkach, tj. **5,3%**.
 - Bezpośredniej kontroli poddano **44454** szt. przyrządów pomiarowych, gdzie zakwestionowano **1362** szt., tj. **3,1%** (w analogicznym okresie **2017** roku odnotowano **2,9%** nieprawidłowości - **1294** szt.).
 - Skontrolowano **470** podmiotów działających na podstawie wydanych przez Prezesa GUM upoważnień lub zezwoleń, stwierdzając nieprawidłowości w **88** podmiotach, tj. w **18,7%** (w analogicznym okresie **2017** roku stwierdzono nieprawidłowości w **91** podmiotach, tj. **17,1%**).
 - Skontrolowano **2862** podmioty paczkujące oraz wykonano **229** działań sprawdzających u przedsiębiorców (w **2017** roku skontrolowano **2894** podmioty paczkujące i wykonano **254** działania sprawdzające).

Od dnia 1 stycznia 2019 r., w związku z utworzeniem nowego Okręgowego Urzędu Miar w Białymstoku, struktura organizacyjna **administracji miar** w Polsce jest następująca:

- ✓ Główny Urząd Miar z siedzibą w Warszawie;
- ✓ 10 Okręgowych Urzędów Miar mających siedziby w: Bydgoszczy, Gdańsku, Łodzi, Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu i Białymstoku;
- ✓ 50 Wydziałów Zamiejscowych, usytuowanych w większych miastach na terenie działania ww. Okręgowych Urzędów Miar (wyszczególnienie w opisie poniższej mapy).

II. Administracja probiercza (2 okręgowe urzędy probiercze i 8 wydziałów zamiejscowych).

- Pracownicy organów administracji probierczej skontrolowali **795** jednostek w zakresie przestrzegania ustawy Prawo probiercze, w których zakwestionowali ogółem **2253** szt. wyrobów z metali szlachetnych (w analogicznym okresie **2017** roku zakwestionowano **2471** sztuk w **822** jednostkach).

Struktura organizacyjna **administracji probierczej** w Polsce jest następująca:

- ✓ **2 okręgowe urzędy probiercze** mające siedziby w Warszawie i Krakowie;
- ✓ **8 wydziałów zamiejscowych** w Białymstoku, Bydgoszczy, Chorzowie, Częstochowie, Gdańsku, Łodzi, Poznaniu i Wrocławiu.

Szczegółowe wyniki przeprowadzonych kontroli

I. Kontrole użytkowników przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej

Kontrole w kraju – ogółem

W 2018 roku zespoły kontrolne terenowych organów administracji miar przeprowadziły w kraju łącznie **13754** kontroli użytkowników przyrządów pomiarowych, w tym:

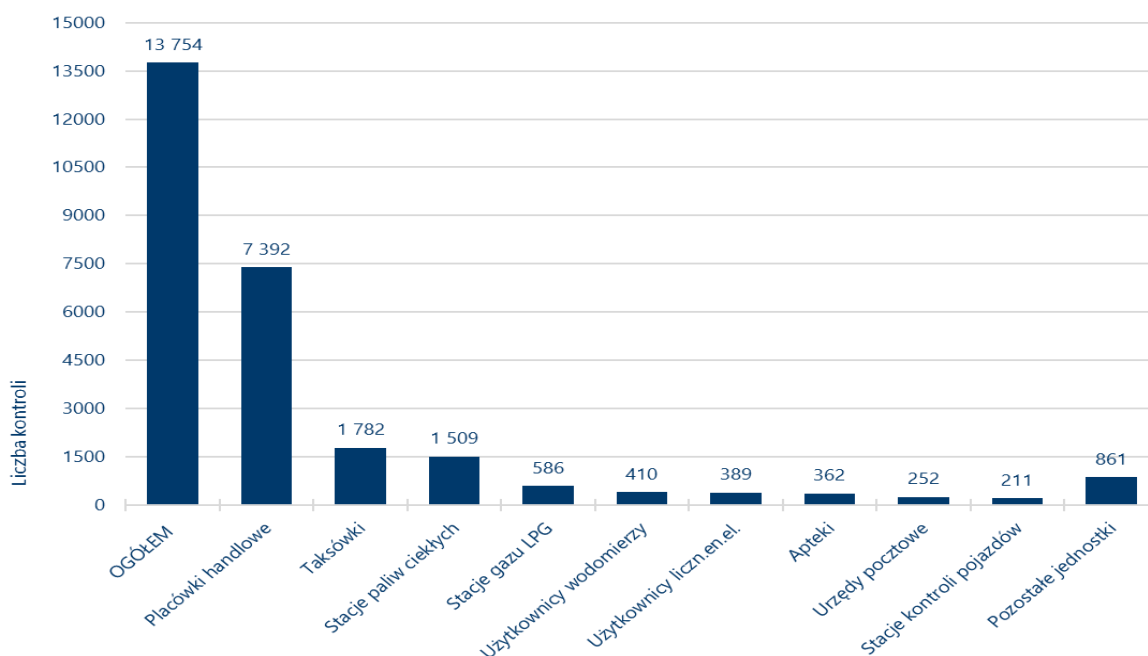
- kontroli planowych wykonano **13085 (95,1%)**,
- kontroli doraźnych **669 (4,9%)**, będących m.in. reakcją na zgłaszane do urzędów uwagi (np. na pracę stacji paliw).

Nieprawidłowości stwierdzono w **681** jednostkach, tj. w **5,0%** ogółem skontrolowanych.

Najwięcej kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy Prawo o miarach, tj. **7392 (53,7%** wszystkich kontroli) przeprowadzono w placówkach handlowych, sprawdzając w szczególności stosowanie pp takich jak wagi nieautomatyczne, odważniki oraz przyrządy do pomiaru długości.

Najniższy poziom nieprawidłowości odnotowano w skontrolowanych jednostkach mieszczących się na obszarach działania OUM Katowice (**1,3%**), OUM Szczecin (**1,7%**) i OUM Bydgoszcz (**2,5%**).

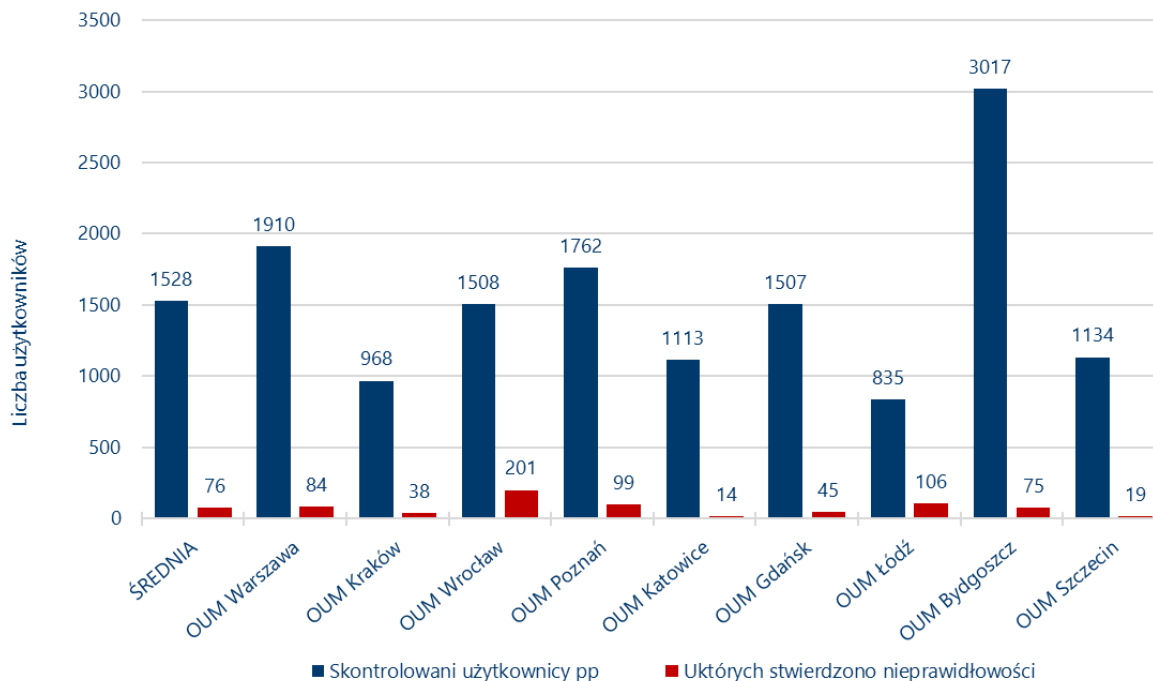
Liczbę głównych kontroli wykonanych w kraju (wg miejsc stosowania przyrządów pomiarowych) przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1. Kontrole głównych użytkowników pp

„Pozostałe jednostki” przedstawione na wykresie nr 1 to te, których skontrolowano w kraju mniej niż 100, m.in. zakłady wulkanizacyjne oraz użytkownicy gazomierzy.

Zestawienie wykonanych przez okręgowych urzędy miar kontroli użytkowników przyrządów pomiarowych i tych, u których stwierdzono nieprawidłowości przedstawia wykres nr 2.

Wykres nr 2. Skontrolowani użytkownicy pp w OUM

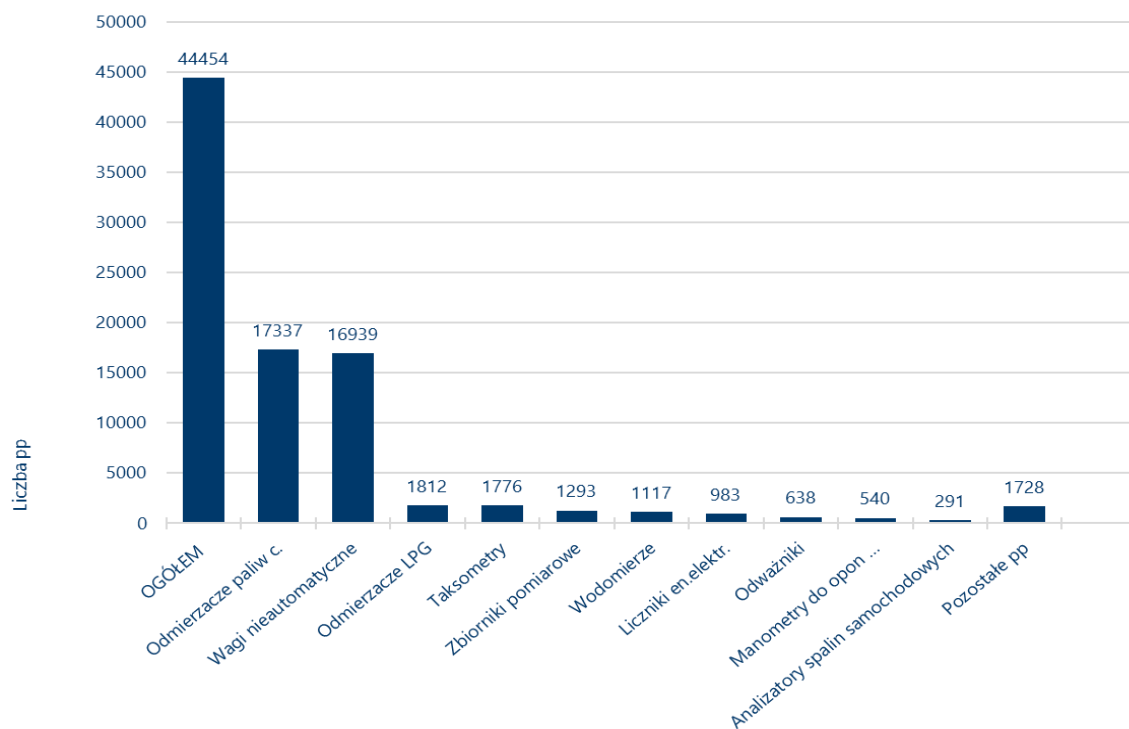
Kontrole przyrządów pomiarowych

Ogółem na terenie kraju skontrolowano następujące ilości przyrządów pomiarowych (pp) będących w obrocie lub użytkowaniu oraz znajdujących się w ewidencjach:

- **44 454** szt. pp. w użytkowaniu lub obrocie, w tym: **39,0%** stanowiły odmierzacze paliw ciekłych, **38,1%** stanowiły wagi nieautomatyczne, **22,9%** pozostałe pp., zakwestionowano **1 362** szt., tj. **3,1%** pp.;
- **1 323,0** tys. szt. pp. w ewidencjach m.in. zakładów wodociągowych i energetycznych, w tym: **63,5%** stanowiły liczniki energii elektrycznej, zakwestionowano **10,1** tys. szt., tj. ok. **0,76%** pp.

Stwierdzone nieprawidłowości głównie dotyczyły braku ważnych dowodów prawnej kontroli metrologicznej.

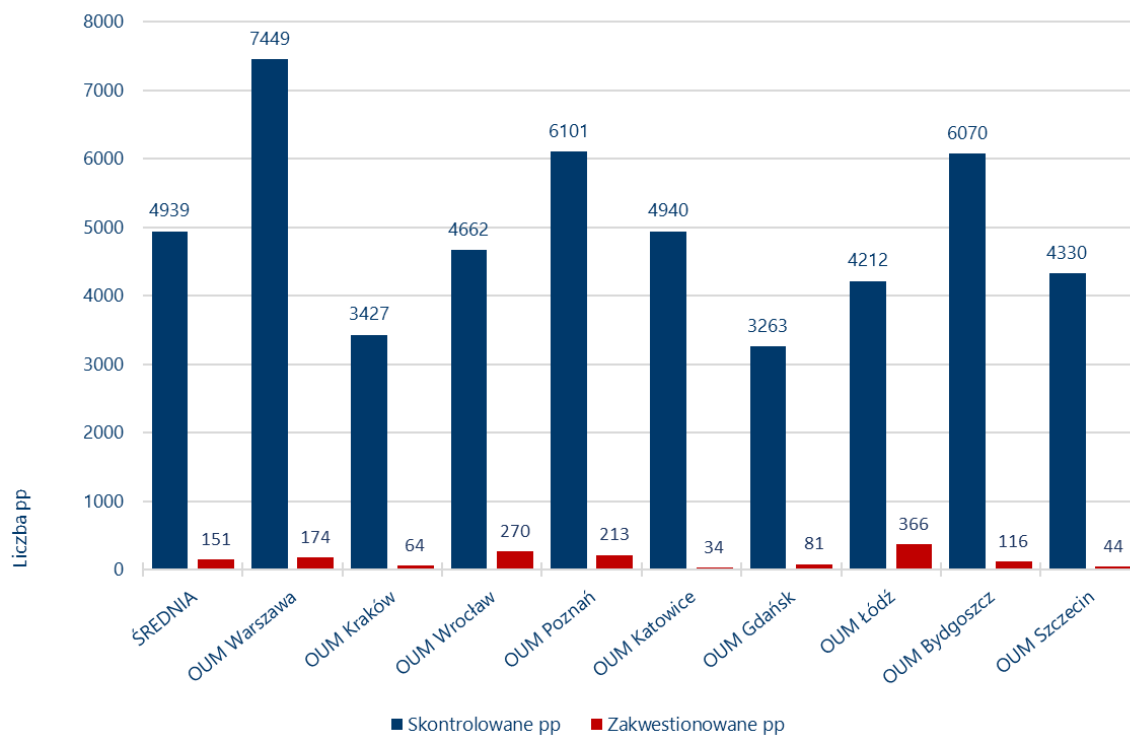
Wykres nr 3 przedstawia największe grupy pp (będących w użytkowaniu lub obrocie) skontrolowane w kraju.

Wykres nr 3. Skontrolowane grupy pp

„Pozostałe pp” przedstawione na wykresie nr 3 to te, których skontrolowano w kraju mniej niż 150 sztuk, m.in. przyrządy do pomiaru wysokości napełnienia zbiorników.

Na wykresie nr 4 przedstawiono liczby skontrolowanych i zakwestionowanych pp (w obrocie i użytkowaniu) w poszczególnych OUM.

Wykres nr 4. Skontrolowane pp w OUM

Wykonane przez terenowe organy administracji miar kontrole w 2018 roku przedstawia tabela nr 1.

Wyszczególnienie	Skontrolowane pp	Kontrole użytkowników pp	Kontrole upoważnionych podmiotów
OUM Warszawa	7449	1910	92
OUM Kraków	3427	968	47
OUM Wrocław	4662	1508	47
OUM Poznań	6101	1762	62
OUM Katowice	4940	1113	65
OUM Gdańsk	3263	1507	42
OUM Łódź	4212	835	35
OUM Bydgoszcz	6070	3017	32
OUM Szczecin	4330	1124	48
OGÓŁEM	44454	13744	470

Tabela nr 1. Kontrole OUM

W rezultacie wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości inspektorzy nadzoru administracji miar w omawianym okresie:

- wystawili **739** mandatów karnych na łączną kwotę **108 740 zł**,
- wykonali **316** rekontroli i zastosowali 35 pouczeń,
- skierowali **2** sprawy do sądu.

Realizację planu kontroli w tym zakresie przedstawia tabela nr 2.

Wyszczególnienie	Kontrole użytkowników pp – plan na 2018 r.	Kontrole użytkowników pp – wykonanie w 2018 r.	% wykonania planu
OUM Warszawa	1874	1910	101,9%
OUM Kraków	1187	968	81,5%
OUM Wrocław	1534	1508	98,3%
OUM Poznań	1687	1762	104,4%
OUM Katowice	1323	1113	84,1%
OUM Gdańsk	1837	1507	82,0%
OUM Łódź	845	835	98,8%
OUM Bydgoszcz	3004	3017	100,4%
OUM Szczecin	1096	1124	102,5%
OGÓŁEM	14387	13744	95,5%

Tabela nr 2. Realizacja rocznego planu kontroli użytkowników przyrządów pomiarowych

II. Kontrole podmiotów i przedsiębiorców, którym Prezes GUM udzielił upoważnień lub zezwoleń na wykonywanie określonej działalności

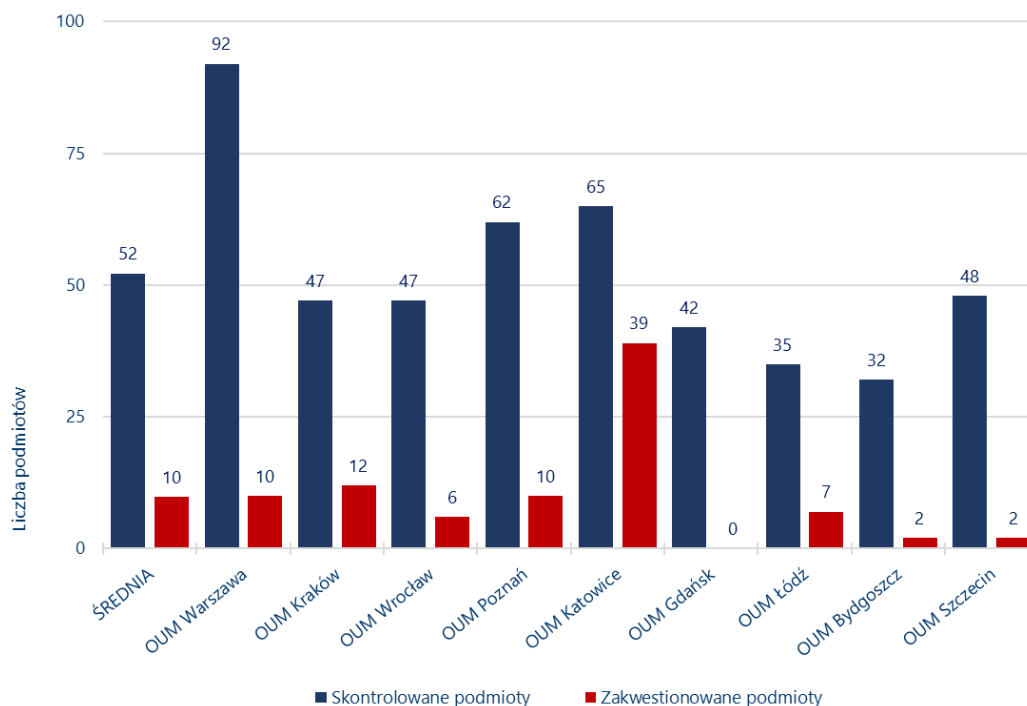
Łącznie w 2018 roku zespoły kontrolne terenowych organów administracji miar skontrolowały **470** podmiotów posiadających upoważnienia lub zezwolenia Prezesa na wykonywanie określonej działalności, w tym:

- **147** podmiotów, które uzyskały od Prezesa GUM zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie instalacji, naprawy lub sprawdzania tachografów samochodowych (UZ); w **20** przypadkach zostały stwierdzone nieprawidłowości (**13,6%** skontrolowanych);
- **307** podmiotów, które uzyskały od Prezesa GUM zezwolenie na prowadzenie warsztatu w zakresie instalacji, w tym aktywacji, napraw oraz sprawdzania tachografów cyfrowych (UZC); w **67** przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (**21,8%** skontrolowanych);
- **16** podmiotów posiadających upoważnienia Prezesa GUM do legalizacji pierwotnej i ponownej określonych przyrządów pomiarowych – w **1** przypadku odnotowano nieprawidłowości (**6,2%**).

W **88** jednostkach stwierdzono nieprawidłowości, czyli w **18,7%** skontrolowanych ogółem. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości podczas czynności kontrolnych w ww. podmiotach to niezgodne z wymaganiami dokumentowanie wykonanych czynności, nakładanie cech i zabezpieczeń niezgodnie z wymaganiami lub stosowanie niewłaściwego wyposażenia (lub bez wymaganych dowodów prawnej kontroli metrologicznej).

Do tych podmiotów wystosowane zostały zalecenia pokontrolne, zobowiązujące je do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w określonym czasie.

Na wykresie nr 5 przedstawiono liczby skontrolowanych upoważnionych podmiotów w poszczególnych OUM.

Wykres nr 5. Skontrolowane podmioty upoważnione w OUM

Realizację rocznego planu kontroli w tym zakresie przedstawia tabela nr 3

Wyszczególnienie	Kontrole podmiotów posiadających upoważnienie Prezesa GUM – plan na 2018 r.	Kontrole podmiotów posiadających upoważnienie Prezesa GUM – wykonanie w 2018 r.	% wykonania planu
OUM Warszawa	114	92	80,7%
OUM Kraków	49	47	95,9%
OUM Wrocław	57	47	82,5%
OUM Poznań	62	62	100,0%
OUM Katowice	72	65	90,3%
OUM Gdańsk	40	42	105,0%
OUM Łódź	39	35	89,7%
OUM Bydgoszcz	32	32	100,0%
OUM Szczecin	46	48	104,3%
OGÓŁEM	511	470	92,0%

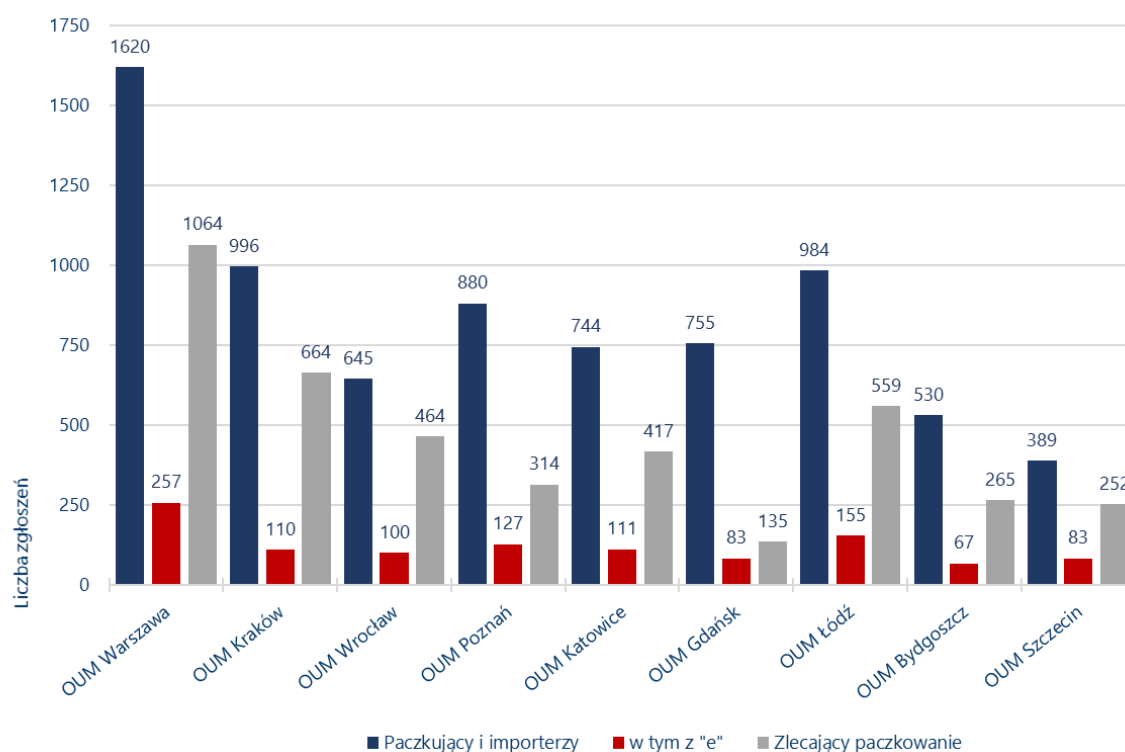
Tabela nr 3. Realizacja rocznego planu kontroli podmiotów posiadających upoważnienie Prezesa GUM

III. Kontrole podmiotów paczkujących

W 2018 r. na terenie kraju skontrolowano **2862** przedsiębiorców, w tym kontrole planowe wykonano u **337** podmiotów paczkujących, a kontrole doraźne u **2524** podmiotów paczkujących. Ponadto inspektorzy administracji miar wykonali **229** działania sprawdzające u przedsiębiorców, które miały na celu aktualizację danych zawartych w zgłoszeniach faktu paczkowania lub importu towarów przekazywanych do okręgowych urzędów miar.

Łącznie kontrolą objęto **3289** partii towarów paczkowanych uznanych przez podmiot paczkujący za spełniające wymagania określone w ustawie. W wyniku przeprowadzenia testu referencyjnego zakwestionowano **59** partii (**1,8%**).

Stan zgłoszeń podmiotów paczkujących, zgodnie z art. 12 i 13 ustawy o towarach paczkowanych, na dzień 31 grudnia 2018 r. przedstawia wykres nr 6.

Wykres nr 6. Stan zgłoszeń podmiotów paczkujących

Inspektorzy z Okręgowych Urzędów Miar przeprowadzili u podmiotów paczkujących **337** kontrole planowych i **669** kontrole doraźnych, natomiast inspektorzy z wydziałów zamiejscowych okręgowych urzędów miar przeprowadzali wyłącznie kontrole doraźne (**1855**).

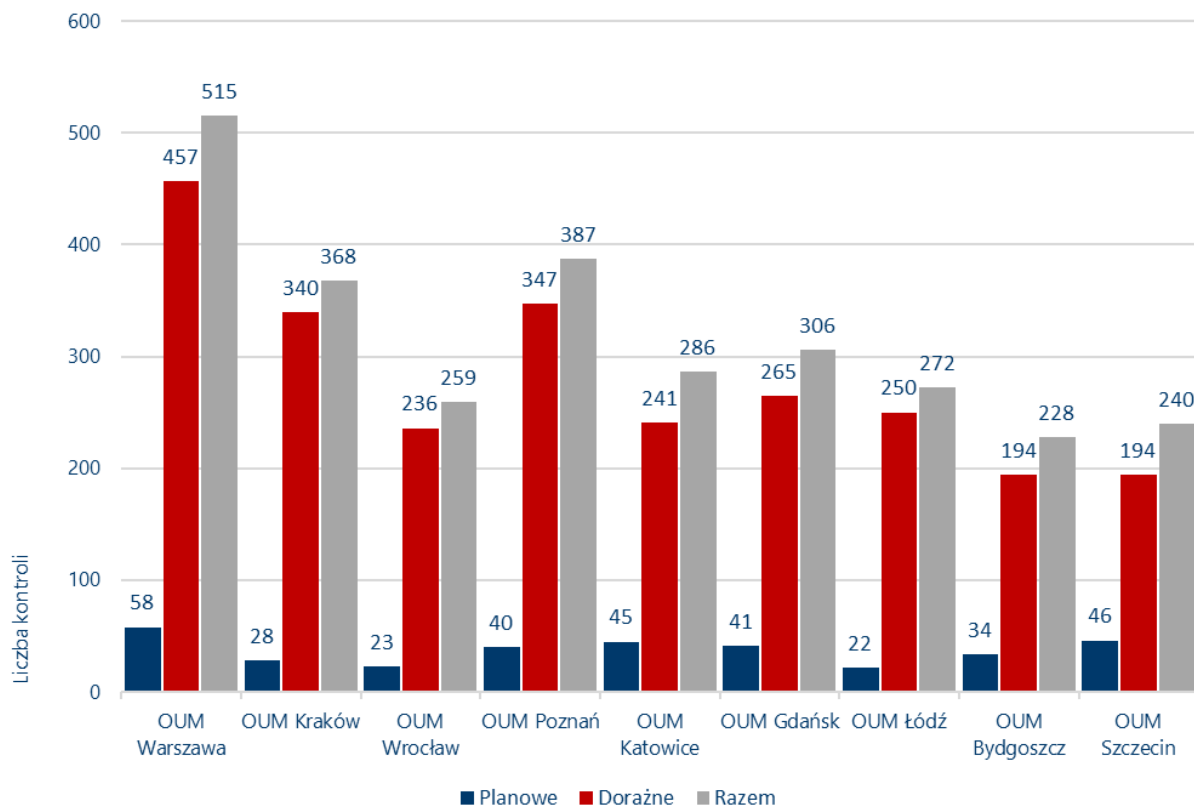
Tabela nr 4 przedstawia podsumowanie tych działań.

OUM	Kontrole wykonane na terenie OUM					
	OUM		WZ OUM	Suma	DS	KP
	P	D	D			
Warszawa	58	43	414	515	91	29
Kraków	28	73	267	368	16	8
Wrocław	23	31	205	259	18	4
Poznań	40	145	202	387	19	6
Katowice	45	133	108	286	23	5
Gdańsk	41	82	183	306	0	19
Łódź	22	97	153	272	52	36
Bydgoszcz	34	41	153	228	10	4
Szczecin	46	24	170	240	0	0
Ogółem	262	669	1855	2861	229	111

Tabela nr 4. Kontrole podmiotów paczkujących

Gdzie: P – kontrole planowe; D – kontrole doraźne; DS – działania sprawdzające; KP - kontrole podjęte, które nie doszły do skutku.

Wykonane przez OUM kontrole przedstawia wykres nr 7.

Wykres nr 7. Kontrole podmiotów paczkujących

Kontrole planowe, zgodnie z ustawą o towarach paczkowanych, dotyczą tylko podmiotów paczkujących oznaczających towary znakiem „e”. W ramach kontroli planowych skontrolowano **336** systemów kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego stosowanych przez podmiot paczkujący, zakwestionowano **1** system (**0,29%**). Podczas kontroli planowych sprawdzono **700** partii towarów paczkowanych, z czego zakwestionowano **8** (**1,14%**). Przeprowadzone kontrole doraźne umożliwiły ocenę paczkowania produktów u przedsiębiorców, których paczkowanie budziło zastrzeżenia Inspekcji Handlowej i Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz konsumentów. W ramach kontroli doraźnych skontrolowano **2589** partii towaru paczkowanego, z czego zakwestionowano **51** (**1,97%**). Podczas kontroli doraźnych oceniono także **1074** systemy kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego stosowanych przez podmiot paczkujący, z czego zakwestionowano **25** (**2,33%**).

Główną przyczyną zakwestionowania partii było przede wszystkim to, że średnia ilość rzeczywiście towaru paczkowanego była mniejsza od wartości kwalifikującej (lub ilości nominalnej Q_n towaru paczkowanego deklarowanej na opakowaniu), a ponadto:

- liczba towarów w próbce o błędzie z zakresu od $Q_n - T_1$ do $Q_n - 2T_1$ przekraczała wartość dopuszczalną,
- w kontrolowanej próbce występowały towary, których błąd przekraczał wartość $2T_1$.

Oznaczenia Q_n i T_1 oraz wartość kwalifikująca zostały określone w § 1 ust. 2 i 3 oraz w § 6 ust. 3 załącznika nr 2 do ustawy o towarach paczkowanych.

W zakresie przestrzegania ustawy – Prawo o miarach kontrolą objęto wszystkie przyrządy pomiarowe stosowane w systemie kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego tj. **6932** sztuki, zakwestionowano **40** sztuk (**0,6%**).

W przypadku **416** kontroli (tj. **14,5%** wszystkich kontroli) stwierdzono naruszenia ustawy o towarach paczkowanych i/lub ustawy – Prawo o miarach, w wyniku czego wydano zalecenia pokontrolne. Zalecenia dotyczyły **504** przypadków naruszenia przepisów, m.in.: niewłaściwego stosowania przyrządów pomiarowych, niewłaściwego stosowania oznakowań i jednostek miar na towarach paczkowanych lub sprawdzona partia nie spełniała wymagań dopuszczenia do obrotu.

Na winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo o miarach i ustawy o towarach paczkowanych nałożono **114** mandatów karnych na kwotę **18 140 zł** oraz udzielono **23** pouczenia.

Za czynności związane z kontrolami planowymi oraz doraźnymi (w przypadku wyniku negatywnego) zostały pobrane opłaty zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Roczny plan kontroli w zakresie kontroli podmiotów paczkujących został wykonany w **91,0%**.

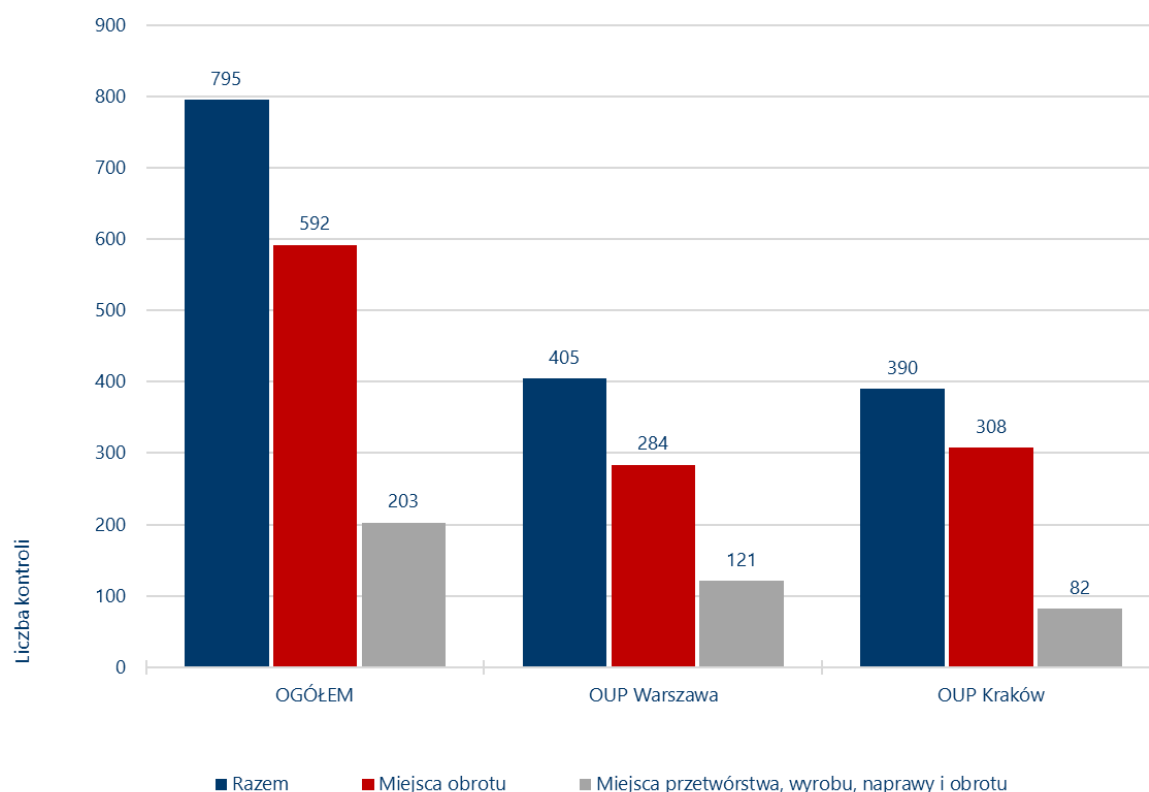
III. Kontrole w zakresie przetwórstwa, naprawy i obrotu wyrobami z metali szlachetnych

W 2018 roku zespoły kontrolne administracji probierczej wykonały **795** kontroli w miejscach przetwórstwa, naprawy lub obrotu wyrobami z metali szlachetnych, w tym **592** kontrole w miejscach obrotu i **203** kontrole w miejscach wytwarzania, przetwórstwa, naprawy i obrotu.

Na obszarze działania Okręgowego Urzędu Probierczego w Warszawie wykonano **405** kontroli jednostek, w tym **284** kontrole w miejscach obrotu i **121** kontroli w miejscach wytwarzania, przetwórstwa, naprawy i obrotu.

Na obszarze działania Okręgowego Urzędu Probierczego w Krakowie skontrolowano **390** jednostek, w tym **308** miejsc obrotu i **82** miejsca wytwarzania, przetwórstwa, naprawy i obrotu.

Wykonane kontrole probiercze przedstawia wykres nr 8.

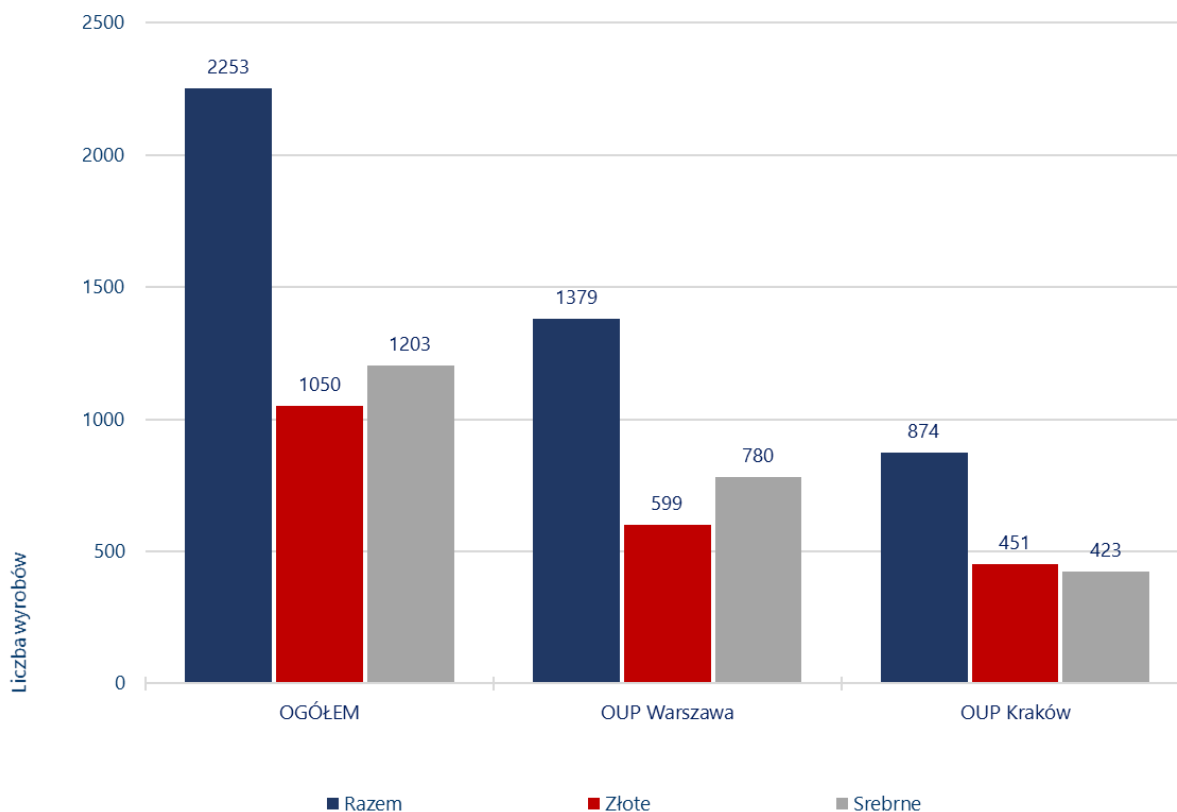
Wykres nr 8. Kontrole probiercze

Ogółem w 2018 roku we wszystkich skontrolowanych jednostkach zakwestionowano i wycofano z obrotu, z powodu braku cech probierczych, w drodze decyzji administracyjnej, łącznie **2253** sztuki wyrobów oferowanych do sprzedaży (**1050** wyrobów złotych i **1203** wyroby srebrne), w tym:

- pracownicy OUP w Warszawie zakwestionowali ogółem **1379** sztuk wyrobów oferowanych do sprzedaży, w tym: **599** szt. wyrobów ze złota i **780** szt. ze srebra;
- pracownicy OUP w Krakowie zakwestionowali ogółem **874** sztuki wyrobów oferowanych do sprzedaży, w tym: **451** szt. złotych wyrobów i **423** szt. wyrobów srebrnych.

Nie stwierdzono wyrobów oznaczonych fałszywymi cechami probierczymi.

Zakwestionowane przez okręgowe urzędy probiercze wyroby z metali szlachetnych przedstawia wykres nr 9.

Wykres nr 9. Zakwestionowane wyroby

Kontrolujący za nieprzestrzeganie przepisów ustawy Prawo probiercze wystawili **208** mandatów karnych na łączną kwotę **38 650 zł**. Trzy sprawy skierowano do sądu.

Roczny plan kontroli probierczych zrealizowano w **100,6%**.

Okręgowy Urząd Probierczy w Warszawie zrealizował plan kontroli w **101,2%**.

Okręgowy Urząd Probierczy w Krakowie zrealizował plan kontroli w **100,0%**.

PODSUMOWANIE

Celem prowadzonej sprawozdawczości jest m.in. przygotowanie, przy pomocy okresowych sprawozdań, informacji o stanie działań w zakresie sprawowanego nadzoru Prezesa Głównego Urzędu Miar nad przestrzeganiem przepisów prawa przez podmioty kontrolowane jak również jednostki nadzorowane oraz zaspokojenie potrzeb informacyjnych odbiorcom zainteresowanym funkcjonowaniem administracji miar i administracji probierczej.

Dane sprawozdawcze zbierane i poddawane analizie są źródłem informacji wspierających procesy decyzyjne zapadające w administracji miar i probierczej.

Działania sprawozdawczo-analityczne umożliwią prowadzenie stałej oceny i właściwej interpretacji uzyskanych wyników kontroli w kraju, zdefiniowanie obszarów, które wymagają szczególnego zintensyfikowania działań nadzorczych i kontrolnych, a co za tym idzie, stałego podnoszenia jakości sprawowanego nadzoru oraz rzetelnego informowania opinii publicznej.

Zgodnie z zakresem swoich kompetencji Biuro Służby Miar prowadzi cykliczną sprawozdawczość, w oparciu o sprawozdania OUM i OUP, w której prezentowane są informacje z zakresu nadzoru Prezesa GUM nad przestrzeganiem przepisów ustaw: Prawo o miarach, Prawo Probiercze, o towarach paczkowanych i o systemie tachografów cyfrowych.

Rok 2018 to kontynuacja działań z lat poprzednich, bieżące monitorowanie procesów zachodzących w otaczającej nas rzeczywistości, analizowanie oraz planowanie i realizacja nowych przedsięwzięć z uwzględnieniem poziomu posiadanych zasobów.

Niniejsze sprawozdanie jest corocznym podsumowaniem działalności kontrolnej w 2018 roku dziewięciu okręgowych urzędów miar i dwóch okręgowych urzędów probierczych oraz zestawieniem tych wyników z wynikami kontroli lat wcześniejszych.

Porównywanie wyników rocznych sprawozdań za kilkuletni okres umożliwia wiarygodne i rzetelne rozpoznanie stanu i efektów sprawowanego nadzoru, daje także obraz jakości zarządzania i trafności uprzednio podejmowanych decyzji w kwestiach wykonanych kontroli.

Realizacja rocznych planów kontroli 2018 roku przedstawia się następująco:

- plan kontroli jednostek (tj. miejsc stosowania i użytkowania przyrządów pomiarowych) wykonano w **95,5%**,
- plan kontroli podmiotów upoważnionych wykonano w **92,0%**,
- plan kontroli podmiotów paczkujących wykonano w **91,0%**,
- plan kontroli probierczych wykonano w **100,6%**.

Należy tu zaznaczyć, że zatrudnienie w administracji miar i administracji probierczej, w tym także w służbach nadzoru, kształtuje się w ostatnich latach na porównywalnym poziomie, a zatem większy nacisk kładziony jest na wypracowanie metodyki postępowania kontrolnego tak, aby zasoby, którymi dysponujemy, były wykorzystywane w sposób pozwalający na skoncentrowanie działań na obszarach obarczonych największym ryzykiem występowania nieprawidłowości (w celu jego minimalizacji) oraz na maksymalną ochronę praw konsumentów.

Łącznie z tytułu stwierdzonych nieprawidłowości w 2018 roku w administracji miar i administracji probierczej nałożono **947** grzywien w drodze mandatów karnych na łączną kwotę **147 390** zł, skierowano **5** wniosków o ukaranie do sądów, przeprowadzono **316** rekontroli oraz zastosowano **35** pouczeń. Dla

porównania: w 2017 roku wystawiono **1 038** grzywien w drodze mandatów karnych na kwotę **171 120** zł, skierowano **10** wniosków o ukaranie do sądów, przeprowadzono **321** rekontroli oraz zastosowano **83** pouczenia.

W zakresie **nadzoru** sprawowanego przez **administrację miar** w stosunku do użytkowników przyrządów pomiarowych w 2018 roku główne kontrole stanowiły około **53,7%** kontrole placówek handlowych, około **13,0%** kontrole taksówek i około **11,0%** kontrole stacji paliw. Z analizy liczb ww. kontroli do liczb działających w kraju sklepów i stacji paliw podawanych przez GUS wynika, że w roku skontrolowano **16,2%** stacji paliw (**9 326¹**) i **2,1%** sklepów (**355 043¹**).

Nieprawidłowości dotyczące stacji paliw, zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 755, 650, 685, 771, 1000, 1356, 1629, 1637, 2348. Z 2019 r. poz. 42, 125) zgłaszane były do Prezesa URE.

Systematycznie prowadzone kontrole skutkują spadkiem liczby stwierdzanych nieprawidłowości, m.in. tych, które stanowią największy procent w ich ogólnej liczbie, czyli brak ważnych dowodów prawnej kontroli metrologicznej. Biorąc pod uwagę poziom nieprawidłowości stwierdzanych w latach 2015 – 2018 oraz działania jakie administracja miar podejmowała, w tym koncentrujących się na dalszej poprawie sytuacji (korzystanie z jednolitych procedur kontroli, kreowanie i promowanie dobrych praktyk metrologicznych, systematyczne prowadzenie kontroli) w ww. obszarach, należy odnotować pozytywne tendencje spadkowe:

- w kontrolach jednostek (placówki handlowe, stacje paliw, taksówki etc.): w 2015 r. - **6,5%**, w 2016 r. - **6,0%**, w 2017 r. - **5,3%** nieprawidłowości i w 2018 r. - **5,0%** nieprawidłowości;
- w kontrolach przyrządów pomiarowych odpowiednio: **4,3%**, **3,4%**, **2,9%** i **3,1%**.

W przypadku kontroli podmiotów działających na podstawie upoważnień lub zezwoleń Prezesa GUM odnotowujemy poprawę sytuacji, a mianowicie od poziomu **26,4%** w 2014 roku spadek w roku 2015 do **21,3%**, w 2016 r. do **18,0%**, w 2017 r. do **17,1%**, a w roku 2018 do **18,7%**. Mimo to obszary te w najbliższych latach winny być nadal przedmiotem szczególnego zainteresowania w ramach czynności nadzorczych podejmowanych przez organy administracji miar.

Kontrole podmiotów paczkujących prowadzone są zgodnie z przyjętymi planami. Tu również obserwujemy systematyczny spadek nieprawidłowości, a mianowicie: w 2014 r. – **632** kontrole z nieprawidłowościami, w 2015 r. – **513**, w 2016 r. – **477**, w 2017 r. – **436** i w 2018 r. – **504**. Ww. kontrole z nieprawidłowościami dotyczyły naruszenia ustawy o towarach paczkowanych i/lub ustawy Prawo o miarach.

Zakwestionowane przez kontrolujących partie towarów paczkowanych zostały poddane przez podmioty paczkujące działaniom korygującym mającym na celu to aby partie towarów paczkowanych niespełniające wymagań określonych w ustawie o towarach paczkowanych nie zostały wprowadzone do obrotu. Natomiast zakwestionowane podczas kontroli przyrządy pomiarowe były zgłaszane do ponownej kontroli metrologicznej.

Każdorazowo do właściwych Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej i Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przekazywane są przez Okręgowe i Obwodowe Urzędy Miar informacje o podmiotach, w stosunku do których wydano zalecenia pokontrolne (tzn. gdy kontrola planowa lub doraźna zakończyła się wynikiem negatywnym).

¹ Liczba stacji paliw i sklepów wg Rocznika Statystycznego 2018 r.

W zakresie **nadzoru** sprawowanego przez **administrację probierczą** kontrole prowadzone są systematycznie, utrzymując ich liczbę w każdym roku na zbliżonym poziomie, z lekką tendencją wzrostową tj. w 2014 r. wykonano **765** kontroli , w 2015 r. **776**, w 2016 r. **798**, w 2017 r. **822** i w 2018 r. **795**.

Kontrole te mają charakter planowy lub doraźny. Kontrole planowe przeprowadza się na podstawie rocznego planu kontroli probierczych, a kontrole doraźne na podstawie zarejestrowanej i przyjętej do realizacji informacji.

Najczęściej stwierdzane wykroczenia polegają na obrocie wyrobami z metali szlachetnych bez cech probierczych, braku oznaczenia wyrobów zwolnionych z obowiązku badania i cechowania (tj. czyn z art. 45 ustawy Prawo probiercze) oraz zaniedbywaniu obowiązku umieszczania tabeli cech probierczych w miejscu widocznym dla klientów (tj. czyn określony w art. 47 ustawy Prawo probiercze). W przypadku stwierdzenia przez kontrolujących nieprawidłowości, przewodniczący zespołu kontrolującego, na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo probiercze, wydaje zalecenia pokontrolne i sprawdza stan ich realizacji.

Prowadzone działania nadzorcze mają na celu sprawdzanie i promowanie przestrzegania w kraju obowiązującego prawa z zakresu administracji miar i administracji probierczej, głównie w trosce o ochronę bezpieczeństwa obrotu gospodarczego i praw konsumenta.

Kontrolerzy prowadzili działania o charakterze edukacyjnym, uświadamiając lub przypominając przedsiębiorcom o ich prawach i obowiązkach wynikających z ustaw: Prawo o miarach, o systemie tachografów cyfrowych, o towarach paczkowanych oraz Prawo probiercze.

Należy też zwrócić uwagę na fakt, że oprócz funkcji korygującej kontrole spełniają również funkcję profilaktyczną, instruktażową oraz doradczą. Istotą kontroli wykonywanych przez administrację miar oraz administrację probierczą nie jest jedynie wskazywanie nieprawidłowości i uchybień, ale również inicjowanie działań naprawczych podejmowanych przez kontrolowanych oraz propagowanie wdrażania pozytywnych praktyk i rozwiązań zapobiegających występowaniu nieprawidłowości w przyszłości.

Reasumując, wyrażamy nadzieję, że możemy wspólnie obserwować efekty naszych działań, które przyczyniają się do zwiększenia poziomu ochrony praw konsumenta, wpływają również na kształtowanie nowoczesnego, życzliwego i przyjaznego wizerunku administracji państwowej.